

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 14/1999 vp

Hallituksen esitys laiksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 1 päivänä syyskuuta 1999 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta (HE 30/1999 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Kristiina Pajala ja hallitussihteeri Erkki Arnkill, maa- ja metsätalousministeriö
- erityisasiantuntija Eija Siitari-Vanne, oikeusministeriö
- dekaani, professori Hannu Saloniemi, Helsingin yliopisto, eläinlääketieteellinen tiedekunta

- osastonjohtaja Marjukka Anttila, Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos
- erityisasiantuntija Matti Laiho, Suomen Kuntaliitto
- kotieläinasiamies Veikko Kemppi, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
- kunnaneläinlääkäri Olli Soininen, Suomen Eläinlääkäriliitto
- eläinlääkäri Annie Liman, Suomen Kennelliitto
- toiminnanjohtaja Pekka Rinne, Agronomiliitto
- jalostusosaston johtaja Terttu Peltonen, Suomen Hippos ry
- toiminnanjohtaja Jaana Kiljunen, Eläinsuojeluliitto Animalia.

Lisäksi Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund ja Tampereen Hevosklinikka ovat antaneet kirjalliset asiantuntijalausunnot.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta, joka korvaisi vuodelta 1985 olevan eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain. Ehdotettu laki sisältäisi, kuten nykyinenkin laki, säännökset oikeudesta harjoittaa eläinlääkäriammattia, ammatinharjoittajan oikeuksista ja velvollisuuksista, ammatinharjoittajan ohjauksesta ja valvonnasta sekä kurinpidosta. Ehdotetulla lailla pyrittäisiin varmistamaan, että eläinlääkäriammattin har-

joittajalla olisi tätä varten tarvittava koulutus ja ammattitoiminnan edellyttämät muut valmiudet. Lailla selkeytettäisiin ja ajanmukaistettaisiin eläinlääkäriammattin harjoittamista koskevat säännökset ja tehtäisiin mahdolliseksi ammatinharjoittamisen tehokkaampi valvonta.

Lailla pyrittäisiin edistämään eläinlääkintäpalvelujen turvallisuutta ja laatua. Ehdotetun lain mukaan vain eläinlääkäriammattia harjoittamaan oikeutettu henkilö saisi päättää eläimen

eläinlääketieteellisestä tutkimuksesta, taudinmäärityksestä ja tähän liittyvästä hoidosta ja lääkityksestä. Eläinlääketieteen opiskelijoiden väliaikaista ammatinharjoittamisoikeutta koskevasta lupamenettelystä luovuttaisiin. Erikseen määrätyt opintosuoritukset suorittaneella eläinlääketieteen opiskelijalla olisi ehdotuksen mukaan oikeus sijaisena harjoittaa väliaikaisesti eläinlääkäriammattia suoraan lain nojalla.

Esityksen mukaan valvontaviranomaisina toimisivat asianomainen ministeriö, joka myös laillistaisi eläinlääkäriammattin harjoittajan, sekä lääninhallitus. Esityksellä laajennettaisiin valvontaviranomaisten eläinlääkäriin toimintaan kohdistuvia valvontakeinoja. Valvontaa varten perustettaisiin erityinen eläinlääkärirekisteri, johon ammatinharjoittajista voitaisiin merkitä valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja. Ehdotet-

tuun lakiin sisällytettäisiin myös säännökset potilasasiakirjojen laatimisvelvollisuudesta, eläinlääkäriin ammattieettisistä velvollisuuksista sekä täydennyskoulutusvelvollisuudesta.

Esitys sisältää säännökset Euroopan yhteisön (EY) lainsäädännön ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) edellyttämästä Euroopan unioniin (EU) ja Euroopan talousalueeseen (ETA) kuuluvissa valtioissa suoritettujen eläinlääketieteellisten tutkintojen vastavuoroisesta tunnustamisesta ja eläinlääkäreiden ammatinharjoittamisvapaudesta sekä eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyn sopimuksen asiasta edellyttämät säännökset.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2000.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta toteaa, että keskeisin eläinlääkärintoimen harjoittamista sääntelevä laki on eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annettu laki (409/1985), joka tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1985. Lakia on sen voimaantulon jälkeen muutettu useita kertoja. Hallituksen esityksen mukaan lakia on kuitenkin nykyään pidettävä kokonaisuudessaan vanhahtavana, eikä se uudistuksista huolimatta enää vastaa eläinlääkäriammattin harjoittamisen sääntelylle ja toiminnan valvonnalle asetettavia vaatimuksia. Esityksen tarkoituksena onkin pyrkiä selkeyttämään ja ajanmukaistamaan eläinlääkäriammattin harjoittamista ja toiminnan valvontaa koskevat säännökset samoin kuin tehostamaan eläinlääkäriammattin harjoittajan valvontaa.

Esityksen perusteluista käy ilmi, että eräänä ongelmana eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain soveltamisessa on ollut se, että laki ei määrittele, mitä eläinlääkärintoimen harjoittamisella tarkoitetaan. Nykyään eläinten parissa työskentelee erilaisen koulutuksen tai kokemuksen omaavia henkilöitä, jotka saattavat myös osallistua eläimen hoitoon tai suorittaa eläimel-

le erilaisia toimenpiteitä. Tapahtunut kehitys on aiheuttanut tarpeen eläinlääkintäpalvelujen turvallisuuden ja laadun varmistamiseksi pyrkiä määrittelemään sellaiset toimenpiteet, joihin vain laillistetulla eläinlääkärillä on oikeus ryhtyä. Tähän liittyen esityksen perusteluissa on eräiden tehtäväalueiden osalta otettu kantaa siihen, edellyttääkö jonkin tietyn toimenpiteen suorittaminen eläinlääketieteellistä koulutusta. Lakiin ehdotettu 2 §:n 2 momentti sisältäisi varsinaisen rajaussäännöksen. Sen mukaan vain ehdotetun lain mukaan eläinlääkäriammattia harjoittamaan oikeutettu henkilö saisi päättää eläimen eläinlääketieteellisestä tutkimuksesta, taudinmäärityksestä ja tähän liittyvästä hoidosta sekä lääkityksestä. Valiokunta painottaa kuitenkin sitä, että ehdotettu säännös ei rajoittaisi eläimen omistajaa hoitamasta itse eläintä, mikä ilmenee myös lain perusteluista. Eläimen omistajan tai haltijan toimenpiteitä eläimensä hoidossa säätelee eläinsuojelulaki, keinosiemennystä koskeva lainsäädäntö ja lääkelainsäädäntö. Valiokunta kiinnittää tässä yhteydessä huomiota myös kotieläintuotannossa tapahtuvaan nopeaan rakennemuutokseen ja sen edellyttämiin muutok-

siin eläinten sairauksien hoidossa. Tuotantoyksiköt ovat merkittävästi suurentuneet ja yhä enenevässä määrin tilatasolla erikoistutaan vain yhteen eläinlajiin. Myös viljelijöiden ammattitaito ja koulutustaso ovat merkittävästi parantuneet.

Esityksen perustelujen mukaan eläinlääkäreiden erityinen laillistamismenettely säilytettäisiin edelleenkin ammatinharjoittamisen edellytyksenä, koska kyseessä on erityistä koulutusta vaativa ja valvottu ammatti. Koska eläinlääketieteen opiskelijoilta vaadittavat edellytykset väliaikaiselle eläinlääkärinammatin harjoittamiselle määriteltäisiin lainsäädännössä, tältä osin luovuttaisiin nykyisestä lupamenettelystä. Lupamenettelyn tarve säilyisi vain silloin, kun asianomainen ei hänestä riippumattomasta erityisestä syystä ole pystynyt saattamaan opintojaan loppuun tavanomaisessa ajassa. Valiokunta toteaa, että eläimen omistajan tulee voida tietää, onko hoitotoimenpiteet suorittava henkilö jo laillistettu eläinlääkäri vai opiskelija. Esityksessä ehdotetaan, että eläinlääkäri-nimikettä voisivat käyttää ainoastaan laillistetut eläinlääkärit sekä ne muiden jäsenvaltioiden eläinlääkärit, jotka 8 §:n nojalla tarjoavat väliaikaisia eläinlääkäripalveluja Suomessa. Eläinlääketieteen opiskelija, jolla olisi ehdotetun lain 7 §:ssä tarkoitettu väliaikainen oikeus eläinlääkärinammatin harjoittamiseen, käyttäisi nimikettä eläinlääketieteen kandidaatti täydennettynä hoidettavan viran tai toimen nimikkeellä (esimerkiksi vs. kunnan-eläinlääkäri). Valiokunta katsoo, että ehdotettu säännös selkeyttäisi tältä osin nykyisin vallitsevaa tilannetta.

Valiokunta toteaa, että voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä eläinlääkärin toimen harjoittajan velvollisuudesta pitää potilaskortistoa tai muita potilasasiakirjoja. Esityksessä lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös potilasasiakirjojen laatimisvelvollisuudesta. Säännöksellä pyritäisiin yhdenmukaistamaan potilasasiakirjojen pitämisenä vallitsevaa käytäntöä. Esityksen perusteluissa on myös katsottu, että säännös parantaisi eläimen omistajan oikeusturvaa ja helpotaisi tarvittaessa valvontaviranomaista eläinlääkärin suorittamien toimenpiteiden selvittelyssä. Tähän liittyen eläimen omistajalla olisi oikeus

saada potilaskortistosta omistamaansa eläintä koskevat kaikki potilastiedot. Esityksessä on katsottu, että eläimen omistusoikeuden siirtyä saattaa eläimen uudella omistajalla olla tarve saada tietää eläimensä aikaisemmista sairauksista ja sille annetuista hoidoista. Siksi myös eläimen uudella omistajalla olisi oikeus saada potilaskortistosta omistamaansa eläintä koskevat, myös aiempien omistajien aikaiset, potilastiedot.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että esityksen mukaan eläinlääkärinammatin harjoittaja olisi velvollinen ilmoittamaan hoitamistaan tautitapauksista tietoja niille viranomaisille ja muille tahoille, joille kuuluu eläintautilain täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä. Ilmoitettavat tiedot olisivat sellaisia, jotka ovat tarpeen eläintautilain nojalla vastustettavien eläintautien leviämisen estämiseksi. Ilmoituksen perusteella viranomaiset voisivat ryhtyä toimenpiteisiin eläintaudin leviämisen estämiseksi ja taudin hävittämiseksi. Eläinlääkärinammatin harjoittaja olisi myös ehdotuksen mukaan velvollinen ilmoittamaan eläinsuojelulaissa tarkoitettulle valvontaviranomaiselle, jos hän havaitsisi eläintä kohdellun eläinsuojelulain vastaisella tavalla.

Esityksessä on myös kosketeltu kysymystä erityisen asiantuntijalautakunnan perustamisesta käsittelemään vahingonkorvauskysymyksiä. Viitaten esitystä valmistelleen työryhmän muistioon esityksessä suhtaudutaan kielteisesti asiantuntijalautakunnan perustamiseen maa- ja metsätalousministeriön toimesta. Esityksestä ilmenee, että eläinlääkinnässä sattuneiden vahinkojen korvaamisessa sovelletaan vahingonkorvauslakia. Vahingonkorvausvelvollisuuden syntyminen edellyttää tahallisuutta tai tuottamuksellisuutta. Työnantaja on ensisijassa velvollinen korvaamaan vahingon, jonka työntekijä virheellään tai laiminlyönnillään aiheuttaa. Vahingonkorvausasiat käsitellään viime kädessä tuomioistuimissa. Valiokunta toteaa, että kansalaisten kynnys viedä erimielisyyksiä kustannuksia aiheuttavaan oikeuskäsittelyyn on kuitenkin varsin korkea. Myös eläinlääkärin ja esimerkiksi kuntatyönantajan etujen mukaista on selvittää erimielisyydet mahdollisimman joustavasti, il-

man turhaa byrokratiaa ja kustannuksia. Lisäksi kokemukset vastaavista suosituksista antavista lautakunnista, esimerkiksi kuluttajavalituslautakunnasta, ovat myönteisiä. Valiokunta katsoo, että kaikkia osapuolia edustavien asiantuntijoiden muodostama lautakunta pystyisi parhaalla mahdollisella tavalla arvioimaan erimielisyydet ja esittämään niille tasapuoliset ja oikeudenmukaiset ratkaisut. Lautakunnan suositukset voitaisiin tarvittaessa myös julkaista nimettömänä alan ammattilehdissä, millä kokemusten mukaan on riitatapauksia ennaltaehkäisevä vaikutus. Valiokunta edellyttääkin, että hallitus ryhtyy välittömästi tarvittaviin toimenpiteisiin eläinlääkintään liittyviä vahingonkorvauskysymyksiä selvittävän asiantuntijalautakunnan asettamiseksi (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Yksityiskohtaiset perustelut

1 §. Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksessa käytetty termi "asianomainen ministeriö" on perustunut valtioneuvoston 29.12.1995 antamaan periaatepäätökseen ministeriöiden toimialamuutosten ja toimialasäännösten valmistelusta. Valtioneuvosto on 23.9.1999 muuttanut periaatepäätöstä siten, että ensisijaisesti tulisi noudattaa sääntämistapaa, jossa ministeriö mainitaan laissa, mutta samalla annetaan valtuus muuttaa toimialaa asetuksella. Valiokunta ehdottaa pykälään lisättäväksi asiaa koskevan uuden 2 momentin. Uuteen momenttiin liittyen valiokunta ehdottaa, että lakiehdotuksen muissa pykälissä maininta "asianomainen ministeriö" korvataan sanalla "ministeriö".

4 §. Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksen 5—8 § sisältävät säännöksiä, jotka liittyvät Euroopan unioniin (EU) tai Euroopan talousalueeseen (ETA) kuulumattoman valtion kansalaisen eläinlääketieteellisen tutkinnon tunnustamiseen Suomessa. Tällaisessa tapauksessa tutkinnon tunnustaminen on harkinnanvaraista. Tutkintojen tunnustaminen on pakollista vain EU- tai ETA-valtioiden kansalaisen osalta.

Kansainvälisten sopimusten perusteella Suomi voi kuitenkin tulla mukaan sopimusjärjestel-

mään, joka edellyttäisi eläinlääketieteellisten tutkintojen vastavuoroista tunnustamista myös muiden maiden kuin EU- tai ETA-valtioiden kansalaisten osalta. Tällainen sopimus on esimerkiksi EU:n ja Sveitsin välinen sopimus henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta. Se sisältää määräykset myös tutkintojen vastavuoroisesta tunnustamisesta. Ulkoasiainministeriö koordinoi sopimuksen hyväksymistä koskevan hallituksen esityksen laatimista ja esitys annettaneen eduskunnan käsiteltäväksi talven aikana.

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että on joustavinta jo tässä vaiheessa lisätä eläinlääkäriammatin harjoittamista koskevaan lakiin säännös, joka koskisi tapauksia, joissa kansainvälisin sopimuksin sovitaan tutkintojen tunnustamisesta. Vastaava säännös on Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaantulosta annetun lain 1 §:n 3 momentissa (sellaisena kuin se on laissa 419/1997).

23 §. Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että ehdotettu 2 momentin säännös on mahdollisesti perusoikeussäätelyn vastainen. Lisäksi säännösehdotusta on pidetty tarpeettomana, koska lakiehdotuksen 26 §:n sääntely kattaisi soveltamistilanteet myös työkykyä ja ammattitaitoa selvitetäessä sekä vastaanottotoimintaa tarkastettaessa. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa 2 momentin poistamista.

32 §. Esityksessä pykälään ehdotetaan sisällytettäväksi säännökset eläinlääkärirekisteristä. Yleiset säännökset henkilötietojen keräämisestä, tallettamisesta, käytöstä ja luovuttamisesta sisältyvät henkilötietolakiin (523/1999). Pykälään on kuitenkin selvyyden vuoksi ehdotettu otettavaksi säännökset eläinlääkärirekisteriin tallettavista tiedoista, niiden käsittelystä ja luovuttamisesta. Valiokunnalle on asiantuntijataholta todettu, että ehdotetun rekisterin tietosäilytyksen ja säilytysaikojen täsmällisempi määrittely on välttämätöntä. Valiokunta ehdottaa 2 ja 3 momenttia muutettavaksi siten, että tietosuo-

jaan liittyvät näkökohdat tulevat huomioon otetuiksi.

33 §. Edellä 32 §:n kohdalla esitetyillä perusteilla valiokunta ehdottaa tehtäväksi eräitä tarkennuksia 1 momenttiin.

Koska valiokunta ehdottaa eläinlääkärirekisteriä koskevasta 32 §:n 3 momentista poistettavaksi maininnan ministeriön tai lääninhallituksen antamasta muusta ratkaisusta, jolla eläinlääkäriammattin harjoittajan ammattitoiminnassa on todettu olevan virheellisyyttä, laiminlyöntejä tai moitittavuutta, valiokunta ehdottaa vastaa-
van maininnan poistamista myös 33 §:n 3 momentista, joka koskee tietoja, joita eläinlääkärirekisteristä voidaan luovuttaa. Hallinnollista ohjaamista koskevana nämä ministeriön tai lääninhallituksen päätökset ovat muutoinkin julkisia,

joten niiden osalta ei tarvita erillistä säännöstä tietojen luovuttamisesta asianomaista päätöstä koskevista asiakirjoista. Lisäksi valiokunta ehdottaa momenttia tarkennettavaksi edellä 32 §:n kohdalla esitetyin perustein.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus) .

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

eläinlääkäriammattin harjoittamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Tässä laissa ministeriöllä tarkoitetaan maa- ja metsätalousministeriötä, ellei asetuksella toisin säädetä. (Uusi 3 mom.)

2 § (Kuten HE)

2 luku

Eläinlääkäriksi laillistaminen ja väliaikainen eläinlääkäriammattin harjoittaminen

3 §

Eläinlääkäriksi laillistaminen Suomessa suoritettun tutkinnon perusteella

(Poist.) Ministeriö myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä henkilölle, joka on Suomessa suorittanut eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnon ja antanut *(poist.)* ministeriölle kirjallisesti ja suullisesti eläinlääkärinvakuutuksen. *(Poist.)* Ministeriö vahvistaa eläinlääkärinvakuutuksen kaavan.

4 §

Kansainvälisiin velvoitteisiin perustuva eläinlääkäriksi laillistaminen

(Poist.) Ministeriö myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa suorittanut (poist.) ministeriön tarkemmin määrittelemän eläinlääketieteellisen koulutuksen ja lisäksi antanut 3 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärinvakuutuksen.

(Poist.) Ministeriö myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä pohjoismaan kansalaiselle, joka on suorittanut muussa kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa eläinlääketieteellisen tutkinnon, jonka perusteella hänet on oikeutettu toimimaan eläinlääkärinä jossakin pohjoismaassa. Laillistamisen edellytyksenä on lisäksi, että hakija on antanut 3 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärinvakuutuksen.

(Poist.) Ministeriö antaa Euroopan yhteisön lainsäädännön ja eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyn sopimuksen (SopS 2/1994) edellyttämät tarkemmat säännökset laillistamisesta Suomessa.

Tätä lakia sovelletaan myös siten kuin kelpoisuudesta ja oikeudesta harjoittaa eläinlääkärinammattia sovitaan Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden toisen osapuolen kanssa tekemässä sopimuksessa. (Uusi 4 mom.)

5 §

Muun ulkomaisen tutkinnon perusteella eläinlääkäriksi laillistaminen

Muissa kuin 4 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa (poist.) ministeriö myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on muussa

kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa suorittanut eläinlääketieteellisen tutkinnon ja osoittanut täyttävänsä (poist.) ministeriön säätämät muut pätevyysvaatimukset. Laillistamisen edellytyksenä on lisäksi, että hakija on antanut 3 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärinvakuutuksen.

Edellä 1 momentissa mainituilla perusteilla (poist.) ministeriö voi myöntää oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä henkilölle, joka on Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion kansalainen ja joka on muualla kuin Suomessa suorittanut eläinlääketieteellisen tutkinnon.

6 §

(Kuten HE)

7 §

Eläinlääketieteen opiskelijan väliaikainen eläinlääkärinammattin harjoittaminen

Suomessa opiskeleva eläinlääketieteen opiskelija, joka on eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnosta suorittanut (poist.) ministeriön säätämät opintosuoritukset, saa ennen eläinlääkäriksi laillistamista harjoittaa väliaikaisesti, enintään 3 vuotta, eläinlääkärinammattia laillistetun tai 8 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärin sijaisena. Kolmen vuoden määräaika lasketaan edellä tarkoitetun oikeuden saavuttamisesta. (Poist.) Ministeriö voi erityisistä syistä pidentää kyseistä aikaa. (Poist.) Ministeriö antaa tarkemmat säännökset väliaikaisesta eläinlääkärinammattin harjoittamisesta.

(Poist.) Ministeriö voi erityisesti perustelusta syystä myöntää 1 momentissa mainituin edellytyksin toisessa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa eläinlääkäriksi opiskelevalle henkilölle oikeuden harjoittaa väliaikaisesti eläinlääkärinammattia.

8 §

Euroopan yhteisön lainsäädännön ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen edellyttämä

väliaikainen eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen

Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, jolle voitaisiin jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa suoritetun eläinlääkäritutkinnon perusteella myöntää Suomessa oikeus toimia laillistettuna eläinlääkärinä, saa ilman laillistamista väliaikaisesti toimia eläinlääkärinä. (Poist.) Ministeriö antaa tästä Euroopan yhteisön lainsäädännön ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen mukaiset säännökset.

9 §

Eläinlääkäri-nimikkeen käyttäminen

Ainoastaan tämän lain nojalla laillistettu eläinlääkäri sekä 8 §:ssä tarkoitettu henkilö saavat käyttää eläinlääkäriä nimikettä. (Poist.) Ministeriö antaa Euroopan yhteisön lainsäädännön edellyttämät säännökset eläinlääketieteellisten tutkintonimikkeiden käytöstä.

3 luku

Eläinlääkäriammattin harjoittajan oikeudet ja velvollisuudet

10 §

Lääkkeiden määrääminen ja ostaminen

Eläinlääkäriammattin harjoittajalla on oikeus määrätä apteekista lääkkeitä eläinlääkinnällistä tai eläinlääketieteellistä tarkoitusta varten. Tarkemmat säännökset lääkkeiden määräämisestä kyseiseen tarkoitukseen antaa tarvittaessa (poist.) ministeriö. Lääkkeiden myymisestä ja muusta luovuttamisesta eläinlääkärille lääketukkukaupasta säädetään lääkelaisissa (395/1987). (2 mom. kuten HE)

11 §

Määräysten noudattaminen

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen ammattitoiminnassaan noudattamaan, mitä (poist.) ministeriö tai lääninhallitus säädösten nojalla määrää.

12 §

Ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuus

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen salassapitosäännösten estämättä antamaan (poist.) ministeriön määräysten mukaisia ilmoituksia ja tilastotietoja hoitamistaan tautitapauksista sekä ministeriön tai lääninhallituksen vaatimia tautitapauksiin tai muutoin eläinlääkäriammattin harjoittamiseen liittyviä selvityksiä ja selityksiä. Eläinlääkäriammattia harjoittava laillistettu eläinlääkäri on lisäksi velvollinen ilmoittamaan asuinpaikkansa ja osoitteensa sekä niiden muutokset (poist.) ministeriölle ja lääninhallitukselle.

(2 mom. kuten HE)

13 ja 14 §
(Kuten HE)

15 §

Potilasasiakirjat

Eläinlääkäriammattin harjoittajan on laadittava ja säilytettävä tutkimiaan ja hoitamia eläimiä koskevat potilasasiakirjat siten kuin (poist.) ministeriö tarkemmin säätää.

(2 mom. kuten HE)

16 §
(Kuten HE)

17 §

Eläinlääkinnälliset todistukset

(1 mom. kuten HE)

(*Poist.*) Ministeriö voi antaa tarvittaessa tarkempia säännöksiä ja ohjeita siitä, mitä eläinlääkäriammattin harjoittajan tulee ottaa huomioon antaessaan todistuksia ja lausuntoja.

18 §
(Kuten HE)

4 luku

Eläinlääkäriammattin harjoittajan ohjaus ja valvonta

19 §

Ohjaus ja valvonta

(*Poist.*) Ministeriö ohjaa ja valvoo eläinlääkäriammattin harjoittajia.
(2 mom. kuten HE)

20 §

Työkyvyn selvittäminen

Jos on perusteltua aihetta olettaa, että eläinlääkäriammattin harjoittaja on käynyt kykenemättömäksi toimimaan ammatissaan, (*poist.*) ministeriö voi velvoittaa eläinlääkäriammattin harjoittajan lääkärintarkastukseen tai sairaalatuokimukseen, joissa voidaan ottaa tarpeelliset näytteet ja suorittaa muu tutkimus, joka voi tapahtua ilman sanottavaa haittaa.

21 §

Ammattitaidon selvittäminen

Jos on perusteltua aihetta epäillä, että eläinlääkäriammattin harjoittajan ammattitaidossa on puutteita, (*poist.*) ministeriö voi velvoittaa eläinlääkäriammattin harjoittajan ammattitaidon tai muun pätevyyden toteamiseksi kuulusteluun taikka antamaan työnäytteen.

22 §

Vastaanottotoiminnan tarkastaminen

(*Poist.*) Ministeriö tai lääninhallitus voi tarvittaessa määrätä suoritettavaksi eläinlääkäriammattin harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilojen sekä potilasasiakirjojen tarkastamisen. Vastaanottotoiminnan tarkastuksessa voidaan käyttää asiantuntijoita. Asiantuntijoilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada vastaanottotoiminnan tarkastamista varten tarpeelliset tiedot käyttöönsä. Asiantuntijat ovat velvollisia pitämään salassa saamansa salassapitettäviksi säädettyt tiedot.

5 luku

Hallinnolliset turvaamistoimenpiteet

23 §

Virheellinen toiminta

(*Poist.*) Ministeriö voi rikkomuksen laadun ja laajuuden huomioon ottaen antaa eläinlääkäriammattin harjoittajalle tarkempia määräyksiä tai ohjeita ammattitoimintaa varten tai rajoittaa ammattinharjoittamisoikeutta toistaiseksi tai määräajaksi tai poistaa ammattinharjoittamisoikeuden toistaiseksi tai määräajaksi, jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on:

(1—3 kohta kuten HE)
(2 mom. *poist.*)

24 §

Kykenemättömyys toimia ammatissa

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on iän, sairauden, päihteiden väärinkäytön tai muun syyn vuoksi käynyt kykenemättömäksi toimimaan ammatissaan, (*poist.*) ministeriö voi rajoittaa ammattinharjoittamisoikeutta toistaiseksi tai poistaa sen toistaiseksi.

25 §

Ammattitoiminnassa tehty rikos

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt ammattitoiminnassaan, ja tuomioistuimen päätös on saanut lainvoiman ja jos rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, ettei hän ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, (*poist.*) ministeriö voi poistaa eläinlääkäriammattin harjoittajalta määrääjäksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, lopullisesti ammatinharjoittamisoikeuden.

(2 mom. kuten HE)

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää jäljennös 1 ja 2 momentissa tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja päätöksestä (*poist.*) ministeriölle.

Jo ennen kuin tuomioistuimen päätös, jolla eläinlääkäriammattin harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen taikka viralta pantavaksi tai virantoimituksesta erotettavaksi, on saanut lainvoiman, (*poist.*) ministeriö voi kieltää eläinlääkäriammattin harjoittajaa harjoittamasta ammattia.

26 §

Väliaikaiset hallinnolliset turvaamis- toimenpiteet

Käsitellessään 20—25 §:ssä tarkoitettuja asioita (*poist.*) ministeriö voi tarvittaessa väliaikaisesti kieltää eläinlääkäriammattin harjoittajaa harjoittamasta ammattia tai väliaikaisesti rajoittaa oikeutta harjoittaa ammattia.

27 §

Ammatinharjoittamisoikeuden poistaminen eläinlääkäriammattin harjoittajan omasta pyynnöstä

(*Poist.*) Ministeriö voi eläinlääkäriammattin harjoittajan omasta pyynnöstä rajoittaa tämän oikeutta eläinlääkäriammattin harjoittamiseen tai poistaa sen kokonaan.

28 §

Ammatinharjoittamisoikeuden palauttaminen

Kun eläinlääkäriammattin harjoittajalta on poistettu ammatinharjoittamisoikeus määrääjäksi tai toistaiseksi taikka sitä on rajoitettu, eläinlääkäriammattin harjoittaja voi (*poist.*) ministeriöltä uudelleen hakea ammatinharjoittamisluvan palauttamista tai rajoituksen poistamista sitten, kun ammatinharjoittamisoikeuden poistamisen tai rajoittamisen aiheuttanut syy on lakanut.

(2 mom. kuten HE)

6 luku

Kurinpito- ja rangaistussäännökset

29 §

Kirjallinen varoitus

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on ammatiaan harjoittaessaan menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, syyllistynyt tehtävässään muutoin virheellisyyteen tai laiminlyöntiin taikka käyttäytynyt sopimattomasti eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi siitä syytettävä tuomioistuimessa, (*poist.*) ministeriö voi antaa hänelle kirjallisen varoituksen.

30 ja 31 §
(Kuten HE)

7 luku

Eläinlääkärirekisteri ja eläinlääkäriluettelo

32 §

Eläinlääkärirekisteri

(*Poist.*) Ministeriö pitää tässä laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamiseksi rekisteriä eläinlääkäriammattin harjoittajista. Eläinlääkärirekisteriin merkitsemisen yhteydessä (*poist.*)

ministeriö antaa eläinlääkäriammattin harjoittajalle tunnusnumeron.

Rekisteriin talletettavia tietoja ovat

1) eläinlääkäriammattin harjoittajan nimi, henkilötunnus, tunnusnumero, laillistamispäivä ja tiedot mahdollisesti suoritetusta erikoiseläinlääkäritutkinnosta;

2) eläinlääkäriammattin harjoittajan työpaikka- ja yhteystiedot sekä toiminta itsenäisenä ammatinharjoittajana;

3) aika, jolloin eläinlääketieteen opiskelijalla on 7 §:n nojalla oikeus väliaikaisesti harjoittaa eläinlääkäriä ammattina;

4) aika, jolloin eläinlääkäriammattin harjoittaja 8 §:n nojalla väliaikaisesti tarjoaa eläinlääkäripalveluja;

5) ammatinharjoittamisoikeuden väliaikainen rajoittaminen tai kieltäminen; ja

6) toistaiseksi voimassa oleva ammatinharjoittamisoikeuden rajoittaminen tai kieltäminen.

Ministeriö voi tallettaa eläinlääkärirekisteriin tässä laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamisen edellyttämät tiedot eläinlääkäriammattin harjoittajan ammattitoiminnassaan saamista varoituksesta, sakko- tai vankeusrangaistuksesta sekä viraltapanosta tai virantoimituksesta erottamisesta. Nämä tiedot samoin kuin 2 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan tallettaa rekisteriin, vaikka asiaa koskeva päätös ei ole lainvoimainen.

33 §

Eläinlääkärirekisteriin merkittyjen tietojen säilyttämisajat ja tietojen luovuttaminen

Edellä 32 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot poistetaan eläinlääkärirekisteristä vuoden kuluttua asianomaisen kuolemasta. Tiedot, joita tarkoitetaan 32 §:n 3 momentissa, poistetaan eläinlääkärirekisteristä, kun päätöksen tai muun ratkaisun antamisesta on kulunut kymmenen vuotta, jos nimikirjalaisissa (1010/1989) ei säädetä merkinnän poistamiselle pitempää määräaika. Rekisterimerkintä rangaistuksesta poistetaan eläinlääkärirekisteristä myös, kun rangaistukseen tuomitsemisen syynä olleen teon rangaistavuus on poistettu. Jos eläinlääkärirekisteriin

merkitty tieto perustuu päätökseen, joka ei ole vielä lainvoimainen ja päätös sittemmin kumotaan, on tieto poistettava välittömästi kumoamista koskevan päätöksen saatua lainvoiman.

(2 mom. kuten HE)

Ministeriö voi eläinlääkärirekisteristä puhelimitse antaa tietoja eläinlääkäriammattin harjoittajan ammatinharjoittamisoikeudesta taikka sen väliaikaisesta tai toistaiseksi voimassa olevasta rajoittamisesta tai poistamisesta. (Poist.)

34 §

Eläinlääkäriluettelo

(Poist.) Ministeriö julkaisee 32 §:n 2 momentissa mainittujen tietojen perusteella yleisön käyttöön tarkoitetun eläinlääkäriluettelon. Eläinlääkäriluettelossa ei asianomaisen eläinlääkäriammattin harjoittajan suostumuksetta saa olla kotiosoitteita eikä henkilötunnuksia. Eläinlääkäriluettelo toimitetaan maksutta vuosittain lääninhallituksille, apteekkeille ja lääketukku-kaupoille. Se voidaan luovuttaa myös sähköisessä muodossa maksutta viranomaisille, apteekkeille ja lääketukku-kaupoille.

(2 mom. kuten HE)

8 luku

Erinäiset säännökset

35 §

Kuuleminen

Ennen 20—25 §:ssä tai 29 §:ssä tarkoitetun asian lopullista ratkaisemista (poist.) ministeriön on varattava eläinlääkäriammattin harjoittajalle tilaisuus antaa selitys asiassa.

36 §

Asiantuntijat

(Poist.) Ministeriö voi ennen 20—25 §:ssä ja 29 §:ssä tarkoitetun asian ratkaisemista kuulla asiantuntijoita. Tätä tarkoitusta varten ministe-

riö voi kutsua pysyviksi asiantuntijoikseen tunnetusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat ministeriön kannalta merkityksellistä tieteellistä, käytännön eläinlääketieteen tai muuta asiantuntemusta. Pysyväksi asiantuntijaksi suostunut henkilö on velvollinen antamaan edustamaansa alaa koskevaa asiantuntija-apua ministeriölle.

Pysyvät asiantuntijat saavat suorittamistaan tehtävistä palkkiota ja matkakustannusten korvausta (*poist.*) ministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti.

37 §

Uhkasakko

Jos eläinlääkärimääräysten harjoittaja laiminlyö 11 §:ssä tarkoitettujen määräysten noudattamisvelvollisuuden, 12 §:ssä tarkoitetun ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuuden tai 15 §:ssä tarkoitetun potilasasiakirjojen laatimis- tai säilyttämisen velvollisuuden, (*poist.*) ministeriö voi määrätä hänet noudattamaan velvollisuuttaan sakon uhalla.

(2 mom. kuten HE)

38 ja 39 §
(Kuten HE)

40 §

Tiedonsaantioikeus

(*Poist.*) Ministeriöllä ja lääninhallituksella on pyynnöstä oikeus salassapitosäännösten estämättä maksutta saada valtion, kunnan ja kuntayhtymän viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä sekä apteekilta ja lääketukkuvaltiolta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

41 §

Kuulutus virallisessa lehdessä sekä ilmoitus apteekkeille ja lääketukkuvaltioille

Saavutetusta, rajoitetusta, poistetusta tai palautetusta ammatinharjoittamisoikeudesta (*poist.*) ministeriön on viipymättä kuulutettava virallisessa lehdessä.

Poitetusta tai rajoitetusta lääkkeen osto- tai määräämisoikeudesta sekä poistetusta tai palautetusta ja tarvittaessa myös rajoitetusta eläinlääkärimääräys- ja harjoittamisoikeudesta (*poist.*) ministeriön on lisäksi ilmoitettava apteekkeille ja lääketukkuvaltioille.

42 §

Oikeus toimia erikoiseläinlääkärimääräyksenä

(1 mom. kuten HE)

(*Poist.*) Ministeriö myöntää, siten kuin Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaansaattamislaissa (1597/1992) säädetään, hakemuksesta oikeuden toimia erikoiseläinlääkärimääräyksenä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa suorittanut erikoiseläinlääkärimääräyksen tutkinnon ja osoittanut täyttävänsä (*poist.*) ministeriön määräämät muut pätevyysvaatimukset.

(*Poist.*) Ministeriö voi myöntää oikeuden toimia erikoiseläinlääkärimääräyksenä henkilölle, joka on muualla kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa suorittanut erikoiseläinlääkärimääräyksen tutkinnon ja osoittanut täyttävänsä (*poist.*) ministeriön mahdollisesti määräämät muut pätevyysvaatimukset.

43 §
(Kuten HE)

44 §

Oppilaitoksen ilmoitusvelvollisuus

Sen oppilaitoksen, jossa 7 §:n 1 momentissa tarkoitettun oikeuden perusteena olevat opintosuoritukset on täytetty, on ilmoitettava tästä viipymättä (*poist.*) ministeriölle.

45 §
(Kuten HE)

9 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

46—48 §
(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin eläin-

lääkintään liittyviä vahingonkorvauskysymyksiä selvittävän asiantuntijalautakunnan asettamiseksi.

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Timo Kalli /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäsen. Hannu Aho /kesk
Nils-Anders Granvik /r
Pertti Hemmilä /kok
Matti Kangas /vas
Tapio Karjalainen /sd
Marja-Leena Kemppainen /skl

Katri Komi /kesk
Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd
Eero Lämsä /kesk
Olli Nepponen /kok
Erkki Pulliainen /vihr
Unto Valpas /vas.